

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Violy Takáčovej, v právnej veci navrhovateľa: **I. P. Š.**, bytom P., proti odporkyni: **S. P., Ú., U.**, o predčasný starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 28. júna 2007, č.k. 12Sd/406/2006-43, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 28. júna 2007, č.k. 12Sd/406/2006-43, **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne z 12. októbra 2006, č. X., **z r u š u j e** a vracia odporkyni na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne z 12. októbra 2006, č. X., ktorým navrhovateľovi podľa § 67 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom. poistení v znení neskorších predpisov (ďalej „zsp“) zamietla žiadosť o predčasný starobný dôchodok z dôvodu, že suma predčasného starobného dôchodku určená k 1. marcu 2006 nie je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Žiadosť o predčasný starobný dôchodok odporkyňa navrhovateľovi zamietla aj s použitím čl. 46 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva.

Po preskúmaní rozhodnutia dospel krajský súd k záveru, že preskúmané rozhodnutie je zákonné. Námietku vznesenú navrhovateľom, že úhrn dávok určených odporkyňou v sume 4.297 Sk a ČSSZ v Prahe v sume 6.483 Kč je vyšší ako 1,2 násobok životného minima, t.j. 5.670 Sk mesačne, považoval krajský súd za neopodstatnenú, pretože nárok na predčasný starobný dôchodok sa posudzuje len podľa zsp, teda predpisov platných v Slovenskej republike a na iné priznané dávky (v ČR) nie je možné prihliadnuť.

Navrhovateľ sa proti rozsudku krajského súdu odvolal. Navrhol, aby rozhodnutie krajského súdu bolo zrušené a aby mu bol priznaný predčasný starobný

dôchodok späťne od doby žiadosti, t.j. od 1. marca 2006. Poukázal na to, že ČSSZ v Prahe mu priznala dôchodok vo výške 6.483 Kč mesačne ako „dielčí dôchodok“ s prihliadnutím k dobám poistenia získaným v ostatných členských štátoch. Odporkyňa mu svojim rozhodnutím z 12. októbra 2006 žiadosť o predčasný starobný dôchodok zamietla, nevzala pritom do úvahy, že ide o „dielčí“ dôchodok, ktorý je potrebné prirátat k „dielčiemu“ dôchodku priznanému Českou republikou a že len ich súčet tvorí predčasný starobný dôchodok. V takomto prípade by nemohla odporkyňa dôjsť k záveru, že jeho dôchodok je menší, ako 1,2 násobok životného minima, ktoré predstavovalo v dobe žiadosti 5.676 Sk. Poukázal na to, že aj v dôvodovej správe k zsp bolo uvedené, že podmienka 1,2 násobku životného minima bola v zákone stanovená preto, aby ten, kto obdrží predčasný starobný dôchodok nežiadal v prípade nedostatočnej výšky dôchodku iné S. dávky na zabezpečenie nevyhnutných životných nákladov. Navrhovateľ vytýkal súdu nesprávny postup, keď ešte pred vyvolaním veci sedela v pojednávacej miestnosti zástupkyňa odporkyne.

Navrhovateľ v odvolaní uviedol aj to, že v Slovenskej republike pracoval od 1. decembra 1972 a len v období od 3. mája 1990 do 9. februára 1993 pracoval v Českej republike, od 8. marca 1993 opäť pracoval v Slovenskej republike. Na túto skutočnosť mala brať odporkyňa ohľad, lebo v opačnom prípade sú porušované jeho základné práva a slobody vyplývajúce z Ústavy Slovenskej republiky, najmä z článku 12 ods. 1 a článku 35 ods. 3. Cíti sa diskriminovaný, lebo pred dovŕšením dôchodkového veku s dôchodkom z Českej republiky nemôže byť zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie, nemá nárok na dávky v nezamestnanosti, má sťažené možnosti sa zamestnať, mal by si platiť sám odvody do zdravotnej P., nemá nárok na daňový bonus podľa zákona o dani z príjmov. Podľa neho slovenský právny poriadok nikdy nepredpokladal, že by mali byť niektoré skupiny osôb „potrestané“ za to, že predtým pracovali v spoločnom štáte a po rozdelení republiky sa ocitli na jednej z dvoch strán. Je preto presvedčený, že má nárok na predčasný starobný dôchodok, lebo je potrebné vychádzať zo sústavy zákonov ako celku, z jeho ducha a nie sa zamerať len na jeden neúplný výklad smernice.

Odporkyňa dôvody uvádzané navrhovateľom v odvolaní nepovažovala za opodstatnené. Navrhla preto napadnutý rozsudok krajského súdu ako správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov odvolania, prejednal vec bez pojednávania (§ 250ja ods. 3 OSP v spojení s § 250 I ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je opodstatnené.

Predmetom preskúmania v tomto konaní je rozhodnutie odporkyne z 12. októbra 2006, č. X., ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o predčasný starobný dôchodok k 1. marcu 2006, a to podľa § 67 ods. 1 s odôvodnením, že určená suma predčasného starobného dôchodku (4.297 Sk) nie je vyššia ako 1,2 násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu (5.676 Sk), ako aj s použitím čl. 46 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71.

Pre sumu starobného dôchodku odporkyňa navrhovateľovi zhodnotila obdobie dôchodkového zabezpečenia v Slovenskej republike od 8. marca 1993

do 28. februára 2006, teda 4.741 dní, čo je 12 rokov a 361 dní obdobia dôchodkového poistenia.

Sumu predčasného starobného dôchodku k 1. marcu 2006 v sume 4.297 Sk odporkyňa určila ako súčin priemerného osobného mzdového bodu (1,8788) obdobia dôchodkového poistenia (12,9891) a aktuálnej dôchodkovej hodnoty (214,68), znížený o 0,5% za každých 30 dní obdobia, za ktoré sa dôchodok znižuje (za 1.068 dní o 18%, t.j. o 943,02603 Sk mesačne).

Aj výpočtom podľa § 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) odporkyňa zistila zhodnú výšku predčasného starobného dôchodku čiastkového (dielčieho) v sume 4.297 Sk, keď pre jeho výšku zohľadnila 4741 dní (12,9891 rokov) dní poistenia v Slovenskej republike z 11.103 dní (43,4083 rokov) celkovej doby poistenia získaného v Slovenskej republike a Českej republike (koeficient 0,29923).

Vzhľadom na to, že suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu k 1. marcu 2006 bola 4.730 Sk, 1,2 násobok tejto sumy 5.676, odporkyňa ustálila, že navrhovateľ nespĺňa podmienku stanovenú v § 67 ods. 1 písm. b/ zsp pre vznik nároku na predčasný starobný dôchodok.

Na skutočnosť, že navrhovateľovi bol Českou správou S. zabezpečenia v Prahe priznaný od 6. marca 2006 starobný dôchodok v sume 6.483 Sk mesačne podľa odporkyne nemožno prihliadnuť, pretože nárok na predčasný starobný dôchodok sa posudzuje len podľa predpisov platných v Slovenskej republike.

Toto svoje tvrdenie odporkyňa bližšie neodôvodnila napr. odkazom na právny predpis, ktorý jej to nedovoľuje.

O hodnotení doby zamestnania (poistenia) ku dňu rozdelenia ČSFR odporkyňa rozhodla s poukazom na čl. 20 Zmluvy medzi Českou republikou a Slovenskou republikou o S. zabezpečení a keďže navrhovateľ ku dňu rozdelenia ČSFR bol zamestnaný u zamestnávateľa so sídlom v Českej republike, všetky doby predchádzajúce dňu rozdelenia hodnotila ako doby zamestnania v Českej republike, bez ohľadu na to, že väčšina z nich bola odpracovaná u zamestnávateľov so sídlom v Slovenskej republike.

Takýto postup odporkyne je v súlade s cit. ustanovením Zmluvy medzi Českou republikou a Slovenskou republikou a treba ho považovať za správny. Za správne a v súlade so zákonom nemožno ale považovať závery odporkyne, v dôsledku ktorých je navrhovateľ ukrátený na svojich právach a nárokoch len preto, že v minulosti došlo k rozdeleniu spoločného štátu a pôvodne jednotná sústava sociálneho (dôchodkového) zabezpečenia ČSFR sa rozdelila na dve samostatné sústavy.

Ak teda v dôsledku rozdelenia štátu nastala situácia, že navrhovateľovi nevznikol nárok na jeden dôchodok, ale na dva čiastkové (dielčie) dôchodky, potom aspoň pre posúdenie, či spĺňa podmienku stanovenú v § 67 ods. 1 písm. b/ zsp treba oba čiastkové dôchodky porovnať so sumou predstavujúcou 1,2 násobok sumy životného minima, lebo oba tieto dôchodky sú predčasnými starobnými dôchodkami.

Výklad prijatý odporkyňou totiž znevýhodňuje navrhovateľa v porovnaní s tými poistencami, ktorých doby zamestnania (poistenia) sú vykázané len v Slovenskej republike. Treba potom prisvedčiť navrhovateľovi, že takýto výklad príslušných právnych predpisov je v rozpore s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Odvolací súd preto odvolaniu navrhovateľa vyhovel, rozsudok krajského súdu podľa § 220 v spojení s § 246c OSP zmenil, rozhodnutie odporkyne z 12. októbra 2006, č. X., zrušil a vrátil odporkyni na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní odporkyňa rozhodne opätovne o žiadosti navrhovateľa o predčasný starobný dôchodok s tým, že podmienku stanovenú v § 67 ods. 1 písm. b/ zsp bude považovať za splnenú.

O náhrade trov konania (§ 224 ods. 2 OSP) odvolací súd rozhodol tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo v konaní úspešný navrhovateľ náhradu trov nežiadal (§ 151 ods. 1 OSP) a odporkyni právo na ich náhradu nevzniklo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 29. mája 2008

Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová